

§ 89 Stivrra ja lávdegottiid čilgehusat dievasčoahkkimii

§ 89.1 Stivrra čilgehus dievasčoahkkimii

Áššegirjjit

- Stivrabeavdegirji 2023-05-03—05, § 75.5.1
- ./.
- Stivrra čilgehus gitta miessemánnui 2023

Stivra mearridii miessemánu 3 - 5 beivviid 2023, § 75.5.1

ahte giedahallat ášši stivračoahkkimis miessemánu 10 beivvi.

Stivra mearrida

ahte geiget stivrra čilgehusa dievasčoahkkimii.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte bidjat dieđuid áššebáhpiriidda.

Paragráfa dárkkistuvvo dastánaga

§ 89 Styrelsen och nämndernas redovisningar till plenum

§ 89.1 Styrelsens redovisning till plenum

Dokument

- Styrelseprotokoll 2023-05-03—05, § 75.5.1
- ./.
- Styrelsens redovisning till och med maj 2023

Styrelsen beslutade den 3 – 5 maj 2023, § 75.5.1

att behandla ärendet vid styrelsesammanträdet den 10 maj.

Styrelsen beslutar

att överlämna styrelsens redovisning till plenum

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att lägga informationen till handlingarna.

Paragrafen justeras omedelbart

Styrelsens redovisning till plenum i Arvidsjaur perioden 2023-01-25 – 2023-05-05

Sametingets styrelse

Ordinarie:	Ansvarsområde:	Ersättare:
Håkan Jonsson, ordförande	Miljö, klimat, internationella frågor, övergripande frågor	Marita Granström
Stefan Mikaelsson, vice ordförande	Miljö, klimat, internationella frågor	Martin Lundgren
Jan Rannerud	Rennäring, EU, mediapolitik samt näring	Vakant
Ulla-Karin Sarri	Språk, utbildning	Josefina Skerk
Marie Persson Njajta	Sanningskommission, Hälsa, äldre, idrott, Jämställdhet	Torkel Stångberg
Lars-Jonas Johansson	Kultur	Lars-Paul Kroik

Styrelsemöten

Styrelsen har under perioden haft följande protokollförda möten:

2023-02-02	§ 30-38	Digitalt
2023-02-22	§ 39-45	Umeå
2023-02-27	§ 46-52	Digitalt
2023-03-28--30	§ 53-73	Luleå
2023-04-03--05	§ 74-	Arvidsjaur

Besök av sameminister Parisa Liljestränd 2023-02-02 i Jokkmokk

Styrelsen informerade om samiska förhållanden och sametingets arbete. Rennäring, näring, kultur och språkfrågor diskuterades.

Arctic Forum & Indigenous Peoples Dialogue 2023-02-7–9 I Nuuk, Grönland

Styrelsen har deltagit på Arctic Forum & Indigenous Peoples Dialogue. Deltog på EU-främjande möte och synliggjorde Sametinget och våra gemensamma möjligheter genom pågående samarbete i Sápmi.

Free to create, EU konferens i 2023-02-16-17 i Umeå.

Styrelsen har deltagit i ett sidoevent som panelsamtalare i ämnet "Artistic freedom for indigenous peoples – Is indigenous art free?" Samtalet mötte stort intresse av några få åhörare.

Myndighetsdialog 2023-03-14 i Stockholm

Sametingets styrelse har haft myndighetsdialog med Sameminister Parisa Liljestrand. Sameministerns besked var att Sametinget får nöja sig med att fortsatt vända på varje krona. Om det krävs för att hålla budgeten i balans måste vi avskeda personal var signalen. Vid myndighetsdialogen framkom att inga extra medel finns till Sametinget. Sametinget ska hålla budget och förhålla sig till regleringsbrevet. Sameministern var väldigt tydlig med att budget skulle hållas och att alla myndigheter måste se över sina kostnader.

Parisa Liljestrand informerades om behovet av utökade resurser till Sametinget för sitt språkarbete. Arbetet med Mija Tekno, samisk språkteknologi, och att svenska staten etablerar nationellt samarbetsforum med Sametinget för arbetet med urfolkspråk dekadern IDIL 2022-2032 lyftes. Språkanslag och Sametingets hemställan om stipendieordning lyftes också. Ut över det tog styrelsen upp sametingets ekonomi, budget, budgetunderlag, rovdjursfrågor, parlamentsbyggnaden samt det samiska kulturarvet.

EU-toppmötet "Summit of Barents Euro-Arctic Indigenous Sámi People" i Europaparlamentet, 2023-03-22–24 i Bryssel.

Barents-samarbetet leddes av det finska ordförandeskapet och i samarbete med urfolksarbetsgruppen så arrangerades ett "Toppmöte för Barents Euro – Arctic regionens urfolk samerna". Och ett beskyddarskap kunde garanteras av Europeiska parlamentet så dess President Roberta Metsola valde att med sin närvaro hedra konferensen och yttrade: " Detta hus är också Ert hem". Även republiken Finlands premiärminister Sanna Marin deltog vid öppningsceremonin. Ledamoten i EU-parlamentet Heidi Hautala föreslog som politiskt initiativ i sitt avslutningsanförande, att ett mer formellt samarbete mellan EU-parlamentet och Sametinget borde etableras. Sametinget var väl representerat på detta hög-nivå toppmötet för att just

synliggöra legitima urfolksparlamentariker som med hjälp av folkrätten kan argumentera för att medlemsstaterna inom EU har förpliktelser som idag inte uppfyllts. Det är således en förhoppning att denna högnivå-konferens upprepas även nästa mandatperiod.

Invitation to participate went to the chair of Indigenous peoples working group of BEAC, Anni Koivisto. The chair were unable herself and did authorise undersigned to participate and contribute with a short statement including a feedback from the Indigenous Sami People Summit 22nd – 24th of march 2023 in Brussels. My main focus was on making comments about the programme for the Sami summit in Brussels. So what is the DEEA actually?

"DEEA ensures democratic oversight of the implementation of the European Economic Area (EEA) Agreement, through the EEA Joint Parliamentary Committee. It also covers the EU's bilateral inter-parliamentary relations with Iceland, Norway and Switzerland. Furthermore, DEEA deals with the EU's Northern policies and relations with various parliamentary forums of the North".

(<https://www.europarl.europa.eu/delegations/en/deea/home>)

The President of European Parliament Roberta Metsola personally honoured our congregation in Sami summit and opened the conference and said also this words; "this house is also your home". It was a magnificent moment for the Sami parliamentarians, from the different indigenous parliaments with open admission for more than 30 thousand sami individuals registrated on the list for voting to Sami parliament and with more than 90 elected parliamentarians. And its planned for a common election-day if the domestic laws of the Nordic states will allows that, in the year of 2028. The prime minister Sanna Marin of the republic of Finland did also participate in the opening session.

Undersigned did go throe the program and the topics of the three different plenary sessions. Some of the issues raised in the different panel debates was brought to the attention of the audience in the Nordic Council Inter parliamentary meeting. One of the issues was the three most recent verdicts of Supreme Courts in the three different Nordic countries. And how depending for a true worthy relationships & border-crossing cooperation between the Nordic States and the Sami parliaments, the implementation of this verdicts and other valuable international agreements were.

And undersigned could commend MEP Heidi Hautala for her initiative to

invite a Sami delegation to the may session of the European Parliament in Strasbourg in 1998. And I was there as a member of the delegation so many years ago. Lesson learned, the way forward, best available practice etc, has brought us to where we are now. Not so much progressive development have occurred. Heidi Hautala repeated her statement from the Sámi summit, that some kind of body of co-operation should be established between the European Parliament and the Sami Parliaments. Undersigned could only second that political initiative.

In my final intervention I mentioned the experience from attending the 74th session of the Nordic Council and Helsinki the 1st of November 2022. As a substitute for the swedish sami president I was listening from the audience gallery, to the debate down of the floor in Eduskunta- Finnish parliament. And being the deputy for President of the SPR board. It felt as undersigned also was the representant for more than 90 indigenous parliamentarians from the Sami parliaments in the Arctic. And it wouldn't be particular state-wise or have felt as an elected representative, to ask questions in that position, so it was avoided.

Förslag till fortsatt arbete:

Continuing with attending different entities in the EU-system. Building networks among the Members of the European Parliament (MEP). Preparing for organising conferences in the EU within two years time.

A Note: The statement could have been more elaborated then shown above.

Permanent Forum 2023-04-17–21 i New York

Håkan har deltagit på Permanent forum i New York.

(<https://www.un.org/development/desa/indigenouspeoples/news/2023/02/unpfii-twenty-second-session-17-28-april-2023/>)

Vi kan sammanfatta diskussionen med att alla urfolk i världen säger samma sak. Staterna vill ha tillgång till markerna för den gröna omställningen och urfolksrätten försvagas.

Språket för urfolken är hotade i hela världen och det är svårt att få fler talare, det finns språkspärrar och språkpoliser som hämmar barnens lust att tala.

I samband med Permanent forum besöktes Permanent Mission of Sweden to the United Nations

Det informerades om vad Sametinget är och vilka frågor som är aktuella. Grön omställning och det tryck som sätts på renskötseln i Sapmi är katastrofala om den får fortsätta i samma takt som nu.

Gruvor och vindkraft är en svår kombination om samisk kultur ska kunna leva vidare. Det tal som hölls var fokuserat på att det bör inrättas en speciell nivå för de urfolk som har egna parlament (Bilaga).

SCPAR mötet i 2023-04-25 i Washington

Deltagande vid SCPAR mötet i Washington. Frågor som togs upp var frågor om Arktis säkerhet, klimat och framtidens arbete. Bland annat vilken roll Ryssland bör ha (Bilaga).

Samiska Nationalsymboler 2023-04-26

Kommittén för Samiska Nationalsymboler, under SPR, haft ett fysiskt möte med kommittén i Stockholm. Kommittén beslutade om mindre justeringar i det digitala sånghäftet där de översatta texterna till den samiska nationalsången finns på respektive samiskt språk. Detta ska vara klart till Parlamentariker-konferensen i Arvidsjaur.

Kommittén diskuterade arbetsordning samt framtida arbete med Nationalsymboler, och hur dessa ska förvaltas och skyddas, samt vilka symbolfrågor vi bör arbeta med. Kommittén beslutade göra ändringar i sin interna arbetsordning ang.

ordförandetiden, att den ska vara mandatperioden ut, samt att nästa land i turordningen, ska inneha vice ordförandepost. Skälet till detta, är att kunna ha ett väl fungerande sekretariat. Kommitténs sekretariat, följer ordförandelandet och utgörs av Sametingskansliet.

SPR har tillsammans med Samerådet, satt regler för hur kommittén ska finansieras. Detta innebär att Sametinget som har ordförandeposten, ska betala alla kostnader för tolkning och möteskostnader. Dessa kostnader inkluderar även samtliga ledamöters arvoden, samt resor och logi. SPR har tillsammans med Samerådet, all möjlighet att besluta om ändringar gällande detta, eller att helt sonika lägga ner hela kommittén om de så önskar.

Samerådet har till SPR inkommit med en begäran om att ytterligare en kommitté ska tillsättas, i syfte att granska och utvärdera kommittén Samiska Nationalsymbolers arbete, framtid och styrning. Kommittén, föreslår i vårt protokoll, att det bör räcka med en ensamutredare, om en utredning ska anses vara nödvändig av Samiska Nationalsymbolers kommittés arbete och framtid.

Kommittén för Samiska Nationalsymboler, anför även att en budget måste finnas, för

att kunna utreda och värdera vilka samiska symbolfrågor kommittén kan arbeta med i framtiden. Exempel som diskuterades var, skydd för hållristningar, symboler från samisk religion, kulturlandskap eller liknande.

Rennäring

Ett möte med Rennäringsnämnden har hållits, fysiskt i Östersund.

Rennäringsfrågorna i styrelsen är fortsatt under beredning.

Möte med Mellersta rovdjursförvaltningsområdet har skett. Det redovisades om läget för vargjakten. Möten hålls regelbundet med rennäringskansliet angående skadeförebyggande och skyddsjakter.

Näringsavdelningens chef arbetar som tf rennäringschef vilket blivit positivt för nämndens arbete. Positivt är också att det var få samebyar som begärde stöd för beteskatastrofen.

EU arbetet

Möte med övervakningskommittén för FRO och ERUF har hållits och programmen är i gång nu.

Samverkansrådet

Arbetet fortsätter med att sänka nivån på varg till de satta målen och ser ut att fungera enligt plan med en så hög avskjutning som möjligt. Naturvårdsverket arbetar med de övriga referenstalen och beräknar att beslut kommer under 2024.

Hälsa

Hälsa-, äldre- och idrottsfrågor hanteras löpande av Sametingets Hälsa-, äldre- och idrottsnämnd som även samarbetar med Kunskapsnätverket för samisk hälsa.

Nämnden redovisar sitt arbete i egen rapport till plenum.

Under perioden har styrelsen slutfört ett intensivt arbete med Sametingets budgetunderlag för 2024-2026. De tidigare arbetsmöten som hållits mellan styrelsen, hälsa-, äldre-, idrottsnämndens ordförande, kansli och Kunskapsnätverket för samisk hälsa har bland annat resulterat i äskande i budgetunderlaget för utredning av ett nationellt samiskt hälsocentrum. Vidare har styrelsen i fortsatt kontakt med departementet bland annat prioriterat samisk idrott & hälsa. Även behov av medel för att utreda behovet av och organisation för ett nationellt samiskt hälsocentrum har särskilt lyfts fram.

Under plenum i oktober 2022 fick Sametingets ledamöter att ta del av ett hälsoseminarium med bland annat aktuell hälsoforskning. Sametinget har pågående

samarbetsprocesser med Umeå universitet och forskargruppen Lávvuo – forskning och utbildning för samisk hälsa, på Institutionen för Epidemiologi och Global Hälsa, framför allt angående uppdragsforskning som universitetet bedriver på uppdrag av Sametinget och Folkhälsomyndigheten. Under perioden har rapporten "Hur mår samer i Sverige?" lanserats av Folkhälsomyndigheten. Där presenteras resultat från den stora samiska folkhälsoundersökningen med enkät "Samisk hälsa på lika villkor", som besvarats av 3 658 samer i Sverige i åldern 18–84 år. Syftet med rapporten är att översiktligt beskriva hälsa, livsvillkor och levnadsvanor bland samer. Resultaten har även jämförts med befolkningen i övrigt genom motsvarande data från den nationella folkhälsoenkäten "Hälsa på lika villkor". Rapporten utgör en milstolpe i samisk hälsoforskning i Sverige och utgör ett viktigt kunskapsunderlag. Det kommer vara viktigt att fortsätta samiska folkhälsoundersökningar för att följa samers hälsa över tid. Styrelsen välkomnar rapporten och hoppas den får stor spridning. Kartläggningen är ett viktigt första steg för att följa hälsosituationen bland samer i Sverige och är en av de mest omfattande enkätundersökningar som har genomförts hittills. Som det står i rapporten behövs även fortsatta och fördjupade analyser med särskilt fokus på olika grupper bland samer som kan ha sämre hälsa eller sämre förutsättningar för en god hälsa.

Jämställdhet

Under perioden har möten hållits mellan styrelsen, t.f. kanslichef och Sametingets projektledare för genus och hälsa som arbetar med Sametingets jämställdhetsuppdrag. Arbetet fortlöper enligt projektplan där arbetet pågår med bland annat utveckling av ett metodstöd som ska kunna användas i jämställdhetsarbete. Metodstödet kommer testas och ge samiska organisationer, sameföreningar m.fl. möjlighet att komma med inspel och synpunkter. Vidare har Sametinget försökt hjälpa till att synliggöra den anonyma samiska stödchatten för samiska killar. Det är organisationen MÄN och Kunskapsnätverket för samisk hälsa som öppnat den anonyma stödchatten för samiska killar. De volontärer som bemannar chatten är själva samer och är också anonyma samt har tystnadsplikt. Det finns volontärer i chatten som kan skriva på ett samiskt språk, så det går bra att fråga om det finns möjlighet att chatta på sitt samiska språk.

Umeå universitet har ett pågående uppdrag att genomföra delen av Sametingets jämställdhetsuppdrag som handlar om att undersöka våldsutsatthet bland samiska kvinnor, samt erfarenheter inom samhällets stödsystem för samiska kvinnor som söker hjälp för våld i nära relationer. Det arbetet fortgår.

Sanningskommissionen

Sanningskommissionen har börjat informationsmöten runt om i landet, samt planerat sitt genomförande av intervjuer och insamlande av vittnesmål från samer. Samer kan kontakta sanningskommissionen för att lämna sitt vittnesmål. Man kan även lämna sin berättelse skriftligt. Sanningskommissionen arbetar oberoende och

har en webbplats med samlad information.

På Samefolkets dag 6 februari informerade styrelsens representant om sanningskommissionen i samband med Antirasistiska filmdagars visning av filmen Sameblod och efterföljande frågor från flera gymnasieklasser i Malmö.

Sametingets styrgrupp har fortsatt arbeta med fyllnadsval av vakant plats till sanningskommissionen gällande samisk språk- och kulturkompetens.

Sammankallande för Sametingets styrgrupp har även haft kontakt med kommissionens sekretariat och departementet. Möte har skett mellan Sametingets styrgrupp och sanningskommissionens sekretariat där sanningskommissionen informerade om pågående arbete och svarade på frågor.

Kanslichef

Sametingets styrelse har tillförordnad Lars Ove Sjajn till Sametingets kanslichef tom 2023-10-31

Nordiska rådet

Efter hårt arbete har nu SPR äntligen lyckats få rätt att delta i debatten och inte bara få hålla ett tre minuters inlägg. Det enda som nu skiljer att SPR har medlemsstatus är rösträtt. Vi vill uppmärksamma Samiska parlamentariska rådet på ändringar i Nordiska rådets arbetsordning till följd av ett beslut om Nordiska rådets 73:e session den 4 november 2021 om det samiska parlamentariska rådet:

Avsnitt 24a lades till där det nu lyder:

§ 24a Utökad observatörsstatus

Sametinget i Finland, Norge och Sverige har genom det samiska parlamentariska rådet förlängt observatörsstatusen med rätt att delta i presidiets möten. Rätten att delta omfattar inte rösträtten.

Avsnitt 36 ändrades där det nu lyder:

§ 36 Utökad observatörsstatus

Genom Sametinget i Finland, Norge och Sverige har Samernas parlamentariska råd utökat observatörsstatusen med rätten att delta i valmöten. Rätten att delta omfattar inte rösträtten.

Dessutom är den fortfarande oberoende av Nordiska rådets arbetsordning:

§ 13 Observatörer

Sametinget i Finland, Norge och Sverige har genom Samernas parlamentariska råd observatörsstatus med rätt att framföra sina åsikter i den allmänna debatten och i övrigt i enlighet med presidiets beslut.

Statskontoret

Styrelsen har haft möte med statskontoret den 17/4-23 . Vid mötet fick styrelse redovisa Sametingets arbetssituation.

På följande länk kan man läsa mer om uppdraget.

<https://www.regeringen.se/contentassets/cf767e4cd1a44e24865a976d6188bcdf/anpassad-uppdrag-att-utfora-en-analys-av-sametinget.pdf>

Carl XVI Gustafs 50 år på tronen-Jubileum.

Sametings styrelse deltog vid HM Konungens jubileumsfirande i stadsparken. Längst fram och närmast scenen hade en bastant trästol med renhudar framför förberetts för HM Konungen. I en separat träbänk men till vänster om HM Konungen fick Sametingets representant sitta. På scenen höll bl.a. Landshövdingen sitt tal innan Anja Storelv band fick underhålla. Sedan var det dags för vice styrelseordförande att avhålla sin hyllning till HM Konungen som efter avslutat tal, tydligt visade sin uppskattning för uttalandet. Små barn från Charlottendals förskola gick upp på scenen och hade olika flaggor som de kunde vifta med. Bland annat den samiska flaggan fanns i flera exemplar. Charlottendals förskola anger bland annat på sin webbplats:

”De tvåspråkiga avdelningarna erbjuder en lärmiljö där barnen får möjlighet att lära sig finska, meänkieli eller nordsamiska via språkbads pedagogik.

Språken används i naturliga sammanhang i verkliga situationen.

Språkinläringen sker på samma sätt som när barnet lär sig sitt första språk. Barn behöver inte kunna tala samiska, meänkieli eller finska för att få börja här, men får en fantastisk möjlighet att lära sig språket. Vi ger barnen en möjlighet att utveckla språk, kultur och identitet. Flerspråkighet är en rikedom”.

Därefter blev Anja Storelv erbjuden att fylla upp ett glapp i programmet och började med den Samiska nationalsojken. Den blev alldeles fantastiskt bra framförd, innan två störande krigsmaskiner dånade fram i luftutrymmet ovanför stadsparken. Åhörarna kunde bokstavligen höra hur

urfolkskulturerna blir undanträngda av militariseringen i Arktis.

Samebyns organisering

Sametingets fick under våren 2021 uppdrag av regeringen att se över bla samebyns organisering. Föregående styrelse har beslutat ska Sametingets plenum fattar det slutgiltiga beslutet. Sametingets förvaltning har tillsatt en arbetsgrupp som gjort en utredning ut efter de direktiv regeringen beslutat. Sametingets styrelse har därefter gjort en egen bedömning i det underlag som överlämnas till plenum. Bland det som avviker från utredningen är medlemskap i sameby.

Nordisk samekonvention

Arbetet med Nordisk samekonvention har stått stilla under ett års tid. Nu ligger bollen hos den Finska regeringen som har ordföranderollen. I kontakter med svenska regeringen är ambitionen att återuppta arbetet.

Parlamentsbyggnaden

Sametingets styrelse har dialog med regeringen och Östersunds kommun angående det förarbete som krävs för att påbörja byggnationerna. Sametinget har inte fått något svar från regeringen angående den hemställan styrelsen inlämnade i februari 2022. Däremot har Östersunds kommun på agendan att besluta om ett planbesked.